

PROMOCIJA SVEUČILIŠNOG PRIRUČNIKA KVALITETA I TEHNIČKI OPISI PROIZVODA OD DRVA, svezak I. Opremanje zgrada za odgoj i obrazovanje

AUTORI:

doc. dr. sc. Danijela Domljan, prof. dr. sc. Ivica Grbac, prof. dr. sc. Vlatka Jirouš Rajković, doc. dr. sc. Zoran Vlaović, doc. dr. sc. Vjekoslav Živković, doc. dr. sc. Ivica Župčić

UREDNICI:

doc. dr. sc. Danijela Domljan, doc. dr. sc. Zoran Vlaović

IZDAVAČI:

Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska gospodarska komora, Zagreb, srpanj 2015.

Na Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 2. prosinca 2015. održana je promocija sveučilišnog priručnika *Kvaliteta i tehnički opisi proizvoda od drva, svezak I. Opremanje zgrada za odgoj i obrazovanje*.

Promociji su nazočili brojni uzvanici, od kojih je, nakon pozdravnoga govora dekana Fakulteta prof. dr. sc. Vladimira Jambrečkovića, uvodnu riječ o aktualnoj Strategiji obrazovanja znanosti i tehnologije dao prof. Neven Budak, posebni savjetnik predsjednika Vlade Republike Hrvatske za znanost i predsjednik Posebnoga stručnog povjerenstva za provedbu Strategije. Potom su se skupu obratili prof. dr. sc. Ružica Beljo Lučić, pomoćnica za visoko obrazovanje ministra znanosti, obrazovanja i sporta; Domagoj Križaj, pomoćnik ministra poljoprivrede za šumarstvo, lovstvo i drvnu industriju, Božica Marković, direktorica Sektora za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo pri Hrvatskoj gospodarskoj komori, koja je govorila i u ime projekta *Drvo je prvo*, te Silvija Zec, tajnica Komore inženjera šumarstva i drvne tehnologije, koja je također poduprla nastanak i izdavanje toga sveučilišnog priručnika. U nastavku promocije prisutnima se obratila urednica priručnika doc. dr. sc. Danijela Domljan i pregledno iznijela kronološki slijed nastanka priručnika. Doc. Domljan ujedno je bila i voditeljica projekta *Izrada knjige tehničkih opisa proizvoda od drva – odgojno obrazovne ustanove* (2012. - 2013.), u sklopu kojega je 2013. godine objavljen prvi stručni *Priručnik za kvalitetu – izradu tehničkih opisa – proizvoda od drva – Svezak I – odgojno-obrazovne zgrade*, nastao kao dio projekta *Drvo je prvo*, što ga financiraju i potiču Hrvatska gospodarska komora, Ministarstvo poljoprivrede i Hrvatske šume d.o.o. Nakon recenzija

djelo je preraslo u sveučilišni priručnik pod nazivom *KVALITETA I TEHNIČKI OPISI PROIZVODA OD DRVA, svezak I. Opremanje zgrada za odgoj i obrazovanje*, čime je uz stručnu dobio i najvišu znanstvenu potvrdu kvalitete. U ime recenzenata (recenzenti Boris Ljuljka profesor emeritus, Stjepan Tkalec, redoviti profesor u mirovini, te Martina Bertina, d.i.a., viša predavačica) profesor Ljuljka je auditoriju obrazložio razloge dobivanja znaka *Manualia Universitatis studiorum Zagrabienensis*. Na kraju je doc. dr. sc. Zoran Vlaović, urednik i suautor djela, prezentirao sadržaj priručnika i načela njegova razumijevanja i primjene.

Ovim putem autori zahvaljuju svim uzvanicima i sudionicima skupa koji su svojom prisutnošću uveličali događaj te svim imenovanim predstavnicima koji su se u ime svojih institucija i u svoje ime obratili nazočnima. Posebnu zahvalu upućuju kolegici dr. sc. Aidi Kopljar i kolegi Igoru Barbariću, koji su kao koordinatori projekta *Drvo je prvo* u ime svojih ustanova – Ministarstva poljoprivrede i Hrvatske gospodarske komore, pratili, poticali i omogućili da priručnik bude realiziran i predstavljen na Šumarskom fakultetu.

KRATAK SADRŽAJ PRIRUČNIKA

Priručnik se sastoji od tri dijela.

I. DIO obuhvaća dva poglavlja. U tekstu prvog poglavlja – O PRIRUČNIKU – uz osnovne napomene objašnjava se svrha, cilj i očekivani rezultati projekta. Drugo poglavlje – SUVREMENE SPOZNAJE – uvodi čitatelja u problematiku opremanja odgojno-obrazovnih zgrada; navode se postojeći dokumenti Republike Hrvatske te analiziraju rezultati znanstvenih i stručnih istraživanja u području suvremenoga odgojno-obrazovnog procesa, dizajna predmetnog okruženja, opremanja te, općenito, utjecaja namještaja i opreme na zdrav rast i razvoj djece i mladih u vrtićima te osnovnim i srednjim školama.

II. DIO priručnika zapravo je njegov glavni dio. Sadržava tri poglavlja, koja se nastavljaju na prethodna. Treće poglavlje – UVOD U KVALITETU PROIZVODA OD DRVA – opisuje opće uvjete i čimbenike kvalitete, objašnjava osnovne pojmove i navodi važeće norme u području kvalitete namještaja, opreme, površinske obrade i proizvoda za graditeljstvo. U četvrtom poglavlju – NAMJEŠTAJ I OPREMA – obrađuju se

glavni zahtjevi i preporuke o dizajnu namještaja i opreme te obuhvaća zahtjeve o općoj i tehničkoj kvaliteti, oblikovno-konstrukcijska rješenja, sigurnost, ergonomsko-antropometrijske zahtjeve i funkcionalne dimenzije namještaja i opreme, pedagoške i estetske zahtjeve, zahtjeve vezane za drvene i nedrvne materijale, površinsku obradu, ojastučene površine i dr. Zatim je opisano više od stotinu proizvoda, glavnih predstavnika namještaja za odlaganje, rad i blagovanje, sjedenje i ležanje, kao i elemenata opreme odgojno-obrazovnih ustanova. Dani su primjeri tehničkih opisa predstavnika svake pojedine vrste namještaja. Peto poglavlje – PROIZVODI ZA GRADITELJSTVO – na isti način kao i prethodno poglavlje navodi zahtjeve i preporuke te opisuje glavne predstavnike te skupine proizvoda – vrata, prozore i podne obloge (parkete).

III. DIO čini šesto poglavlje naziva VIZIJE I NOVI PRIJEDLOZI OPREMANJA, a namijenjeno je svim korisnicima, djeci i mladima, roditeljima i odgojno-nastavnom osoblju te drugim korisnicima, ali najviše onima koji sudjeluju u projektiranju i opremanju odgojno-obrazovnih zgrada i u oblikovanju te proizvodnji namještaja i opreme kojima će se te zgrade opreмати (arhitektima, projektantima, dizajnerima, drvnim tehnolozima i drugima). To poglavlje ističe probleme što ih uzrokuje neodgovarajuće dizajniran namještaj i oprema te navodi važnost odgovarajućeg odnosa namještaja i zdravlja korisnika, uz postojeća rješenja i dobre primjere opremanja.

U ZAKLJUČKU je istaknuto kako je u spremanju odgojno-obrazovnih ustanova nužna interdisciplinarna suradnja stručnjaka s brojnih područja te da je *priručnik* doprinos pozitivnim nastojanjima u stvaranju cjelovite i poticajne predmetne okoline u kojima su udobnost, radost boravka i motivacija, komunikacija i dobrobit (engl. *well-being*) ostvareni uz pomoć kvalitetnih i „zdravih” proizvoda od drva.

U priručniku se citira više od 135 naslova domaće i strane LITERATURE koji svakako mogu poslužiti kao preporuka čitateljima za daljnju nadgradnju i proučavanje te tematike.

Format i opseg knjige je 21 × 21 cm, tvrdog uveza na 300 stranica, i sadrži preko 146 ilustracija i 16 tablica.

Sveučilišni priručnik može se nabaviti na Šumarskom fakultetu u Zagrebu putem narudžbenice (osoba za kontakt je gđa Dubravka Cvetan, tel.+385 1 2352 454; fax 00385 1 2352 531; www.sumfak.hr).

IZ RECENZIJE PRIRUČNIKA...

U Republici Hrvatskoj usvojena je politika intenzivnog razvoja institucionalne i društveno organizirane brige, odgoja i obrazovanja djece i mladih, kao i cjelovitog obrazovanja odraslih. To potvrđuju i brojni dokumenti u RH. Nažalost, koliko god se radilo na problematici pedagoških standarda, kurikuluma, zakona o odgoju i obrazovanju, malo se učinilo u osuvremenjivanju procesa opremanja obrazovnih objekata suvremenim namještajem i opremom koji bi pratili navedene strukturalne i pedagoške promjene. Proces opremanja odgojno-obrazovnih zgrada u Republici

Hrvatskoj u posljednjih je dvadesetak godina doživio znatan kvalitativni pad. Provedba natječaja za opremanje tih zgrada često ne zadovoljava osnovnu kompetentnost o suvremenim potrebama i navikama korisnika. Zbog odredbi Zakona o javnoj nabavi i prihvaćanja najjeftinijeg proizvoda kao najpogodnijega, cijena u potpunosti zasjenjuje ergonomiju, funkcionalnost i kvalitetu, koji pak izravno utječu na zdrav rast i razvoj djece i mladih. Posljedice se očituju u nekvalitetnom i nefunkcionalnom namještaju i opremi koji ne podržavaju navedeno, osobito u smislu primjene funkcionalnih (normiranih) dimenzija namještaja, zdravih i pogodnih materijala, sigurne i stabilne konstrukcije, poticajnoga i kreativnog oblika, kao i brojnih drugih. Zahtjeva znanstvena istraživanja, kao i iskustva iz prakse u RH, pokazuju da postoje znatne nedosljednosti pri opremanju odgojno-obrazovnih objekata, da proizvodi često nisu dizajnirani u skladu sa suvremenim pedagoškim metodama i potrebama korisnika te da nisu izrađeni od kvalitetnih materijala. Pri tome je slabo zastupljeno drvo i drvna sirovina, što se ponajviše uviđa pri sastavljanju i provođenju natječajnih dokumentacija za odabir najpovoljnijeg dobavljača za opremanje odgojno-obrazovnih zgrada.

Autori priručnika objedinili su znanja različitih područja, čime su prezentirali interdisciplinarno djelo namijenjeno široj stručnoj publici. Priručnik je namijenjen studentima šumarskoga, arhitektonskoga, medicinskoga i strojarškoga fakulteta, studiju dizajna i drugih srodnih područja, proizvođačima i investitorima namještaja i ostalih proizvoda namijenjenih opremanju odgojno-obrazovnih zgrada, kao i arhitektima, projektantima, dizajnerima, nastavnicima i odgajateljima te svim populacijama korisnika koji dolaze u doticaj s navedenom tematikom.

Priručnik je u velikoj mjeri izvorno djelo. Postoji domaća i strana literatura u kojoj se različite discipline bave tom problematikom iz svojih specifičnih perspektiva i koja sadržava dijelove navedene i obrađene u priručniku, međutim nijedno djelo do sada nije ovako spretno znanstveno i stručno objedinilo i saželo različite interdisciplinarne aspekte opremanja odgojno-obrazovnih zgrada.

Priručnik daje analizu sadašnjeg stanja u RH, ali usto daje i vizije i prijedloge razvoja namještaja i opreme koja se rabi u odgoju i obrazovanju. Materija je obrađena dobrim tekstovima koji su obogaćeni grafičkim prikazima što olakšava praćenje sadržaja i daje mu neku vrstu lepršavosti. Osjeća se duh dizajnerske obrade u smislu grafičkog dizajna, jer su tekstovi popraćeni slikama u boji, fotografijama i ilustracijama te tehničkim i dječjim crtežima koji prikazuju stvarno stanje u objektima ili želje korisnika (djece).

Cilj je priručnika uz pomoć opisanih proizvoda, zahtjeva i preporuka ponuditi ujednačenu kvalitetu tehničkih opisa za pojedine proizvode od drva kojima se najčešće opremaju odgojno-obrazovne zgrade. Time se omogućuje zdrava konkurentnost, podiže kvaliteta i percepcija svih korisnika o vrijednostima drva kao prirodna i zdravog materijala u interijeru, potiče primjena znanja s područja dizajna, arhitekture, konstruk-

cija, medicine, ergonomije i brojnih drugih struka, kao i implementacija suvremenih dizajnerskih rješenja koja se pridržavaju tehničkih propisa, preporuka, normi i zahtjeva vezanih za kvalitetu proizvoda. Također je cilj očuvati zdravlje svih korisnika, posebno najmlađih, uvođenjem kvalitetnih, ergonomski, antropometrijski, ekološki te oblikovno-konstruktivski odgovarajućih proizvoda u navedene objekte.

IZ ZAKLJUČKA...

Važno je imati na umu da proces dizajna (okruženja, namještaja i svih elemenata u odgojno-obrazovnom okruženju) nije statičan već neprestan i dinamičan proces koji se mijenja sukladno potrebama kurikulumu i zahtjevima djece, mladih i odgojno-obrazovnog oso-

blja, a time i proizvođača. Dosad su istraživači većinu svoje znatiželje, energije i sredstava usmjeravali u istraživanja radnoga, najčešće uredskog okruženja i problema s kojima se susreće radno stanovništvo sjedeći u uredima. Na red su došla djeca i mladi, njihov zdrav rast i razvoj u odgojno-obrazovnim zgradama, u kojima će udobnost, radost boravka i motivacija, komunikacija i dobrobit biti od najvažniji uvjet.

Novi sadržaji, nove tehnologije i načini rada u svim segmentima odgojno-obrazovnih sustava nužno traže promjene. Na nama je, kao na društveno odgovornim osobama, da ih potičemo, usvajamo i primjenjujemo, na dobrobit (naj)mlađih, ali i društva u cjelini.

Priručnik je, nadamo se, doprinos tim nastojanjima.

doc. dr. sc. Danijela Domljan
prof. dr. sc. Vlatka Jirouš Rajković
doc. dr. sc. Zoran Vlaović
doc. dr. sc. Vjekoslav Živković